

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The great depression in Argentina, Brazil and Uruguay: revisiting vulnerabilities and policies

Gerona Morales, M.E.; Sosa Clavijo, S.M.

Citation

Gerona Morales, M. E., & Sosa Clavijo, S. M. (2015, October 1). *The great depression in Argentina, Brazil and Uruguay: revisiting vulnerabilities and policies*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/35598>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/35598>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/35598> holds various files of this Leiden University dissertation

Authors: Marcelo Esteban Gerona Morales and Silvana María Sosa Clavijo

Title: The great depression in Argentina, Brazil and Uruguay : revisiting vulnerabilities and policies

Issue Date: 2015-10-01

Samenvatting

In dit proefschrift voeren Marcelo Gerona en Silvana Sosa een analyse uit van de mate van onderlinge verbondenheid tijdens de Grote Depressie (1928-1934) van drie Zuid-Amerikaanse landen: Argentinië, Brazilië en Uruguay (ABU). Ze onderzoeken de grote kwetsbaarheid van deze drie landen aan de hand van recente wetenschappelijke inzichten. De hypothese is dat ABU bijzonder kwetsbaar waren voor de Grote Depressie, en dat dit in extreme mate gold voor het kleinste land, Uruguay.

In de inleiding presenteren de auteurs het doel van het onderzoek, de hypothese en de samenstellende elementen van een nieuw concept van complexe kwetsbaarheid die zijn weergegeven in Figuur 1 van dit proefschrift: de transmissiekanalen van een economische crisis, de omvattende concepten ‘macht’ en ‘interdependentie’, de analyse van de ideologie van de gouden standaard en het overheidsbeleid in de drie landen. De begrippen kern, periferie en semi-periferie van Immanuel Wallersteins wereldsysteem analyse worden geïntroduceerd om de gehanteerde brede definitie van kwetsbaarheid vorm te geven en te belichten. Het proefschrift bevat ook een algemeen overzicht van de informatiebronnen, het literatuuronderzoek, de doelstellingen van het uitgevoerde veldwerk (London, Montevideo en São Paulo) en de belangrijkste methodologische en statistische tekortkomingen.

De rest van de tekst bestaat uit drie delen. Het eerste deel betreft de hoofdstukken over de achtergrond van het onderzoek. Hoofdstuk II omvat het leidende conceptuele kader, inclusief een economische beschrijving van de transmissiekanalen van een geïmporteerde crisis, naast andere concepten die zijn ontleend aan de leer der internationale betrekkingen en de internationale politieke economie. Hoofdstuk III bestaat uit het historische kader van de Grote Depressie met een link naar de financiële crisis van 2008, de rol van de belangrijkste kernlanden, de ‘neerwaartse spiraal van wereldhandel’, de defensieve maatregelen die wereldwijd werden ingevoerd en de impact van de crisis op Latijns-Amerika. Hoofdstuk IV plaatst ABU in een onderling vergelijkend perspectief aan de hand van de economische en handelsstructuren in de periode 1928-1934 en 2007-2010 en biedt een herinterpretatie van de regionale en wereldwijde betekenis van de ABU. De resultaten van de Herfindahl-Hirschmann-index (HHI) suggereren dat ABU kwetsbaarder waren voor externe schokken in 1928-1934 dan in 2007-2010 als gevolg van een hogere concentratie van uitvoer en afzetmarkten.

Deel twee beschrijft vervolgens de situatie in ABU voor de crash. Hoofdstuk V geeft de algemene situatie van Argentinië weer, met een focus op de economie, de relatief goede internationale reputatie, de aanzienlijke afhankelijkheid van de Britse uitvoer en kapitaalstromen, tegen de achtergrond van een turbulente politiek situatie die geleidelijk het tweede presidentschap van de verouderende Hipólito Yrigoyen zou ondermijnen. Hoofdstuk VI richt zich op de algemene situatie van Brazilië in de nadagen van de Oude Republiek, de sterke onderontwikkeling, de invloed van de ideologie van de gouden standaard op het

overheidsbeleid, en het belang van de koffie-economie en de zogenoemde defesa regeling voor koffie. Hoofdstuk VII richt zich op de kenmerken van de verzorgingsstaat die was ingevoerd door het batllismo onder aanvoering van José Batlle y Ordóñez in Uruguay, de rol van monopolistische entiteiten in handen van de staat en de grote kwetsbaarheden van het land als gevolg van de beperkte interne markt en blootstelling aan schommelingen in de uitvoer van ruwe wol en vlees.

Deel drie vormt de kern van het onderzoek, waarin de auteurs de complexe kwetsbaarheid van de drie landen analyseren. Hoofdstuk VIII verkent de toenemende politieke moeilijkheden in Argentinië die leidden tot de militaire staatsgreep van Uriburu in 1930, gevolgd door de regering Justo na 1932; het politieke proces dat leidde tot de staatsgreep van Getulio Vargas in 1930 in Brazilië; en de spanningen binnen de uitvoerende macht in Uruguay die uitmondde in de staatsgreep van Terra in 1933. Een van de conclusies is dat de externe schokken en deze politieke uitkomsten samenhangen, althans op de korte en middellange termijn. De interne strijd tussen de belangengroepen om de macht was bepalend voor de uiteindelijke politieke uitkomst. Hoofdstuk IX analyseert de transmissie van de crisis vanuit de kern. De conclusie luidt dat hoewel Uruguay op grond van de mate van handelsconcentratie en het gunstigere fiscaal profiel a priori niet tot de meest kwetsbare van de drie landen lijkt te behoren, de handelscijfers en de gegevens over de krimp van de economie dit beeld ontcrachten. In Brazilië daarentegen vertaalde de kwetsbaarheid van de handel zich niet in het volledig inkrimpen van de handel. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de Verenigde Staten, de belangrijkste afnemer van Braziliaanse koffie, niet hun maximale invloed gebruikten om het Braziliaanse beleid te veranderen.

Hoofdstuk X richt zich op de rol van de ideologie van de gouden standaard. Hoewel Brazilië hiertoe iets later besloot, kozen alle drie de landen al vroeg voor het verlaten van de gouden standaard. In plaats daarvan introduceerden ze valutacontroles en gingen over tot forse devaluaties van de nationale munt. Deze maatregelen droegen bij aan het verminderen van hun kwetsbaarheid voor wereldwijde deflatoire krachten. Hoofdstuk XI legt het beleid uit dat werd uitgevoerd om de negatieve impact van de crisis te verzachten. De conclusie luidt dat alle drie de landen een heterodox beleid toepasten, maar dat de timing ervan verschilde. In Argentinië vormden valutacontroles, subsidieregelingen voor granen, het instellen van toezichthouders en het oprichten van een centrale bank in 1935 de voornaamste beleidsmaatregelen; in Uruguay ging het om stevig overheidsingrijpen via staatsmonopolies en een complex deviezencontrolemechanisme. Brazilië is een paradigmatisch voorbeeld van kwetsbaarheid als gevolg van afhankelijkheid van een enkel hoofdproduct, maar paradoxaal genoeg had de defesa regeling voor koffie ook een soort anticyclisch beleidseffect. In alle drie de landen omarmden de zittende regeringen in toenemende mate het interventionistisch gedachtegoed dat hoorde bij de opmars van het beleid voor importsubstitutie als onderdeel van de industrialisatiestrategie. Hoofdstuk XII toont de invloed van patronen van complexe interdependentie die de landen verbonden met het wereldsysteem. Met inachtneming van de sterke banden van Argentinië en Uruguay met het Verenigd Koninkrijk en de relatieve autonomie van Brazilië, luidt de conclusie dat dit

laatste land minder kwetsbaar was voor veranderingen in het beleid van zijn belangrijkste handelspartners. Niettemin had het wereldsysteem nog steeds de overhand en beperkte de mogelijkheden van regeringen. In hoofdstuk XIII wordt het verband gelegd met het recente verleden aan de hand van een vergelijking van de Grote Depressie van 1929 met de Financiële Crisis van 2008. Ondanks de overeenkomsten tussen beide recessies, was een groot verschil dat de regeringen in 2008 veel sneller en gericht overgingen op fiscale en monetaire beleidsmaatregelen dan in de jaren dertig, waardoor ook de wereldwijde recessie milder was in de jaren 2007-2010. In dit hoofdstuk wordt ook ingegaan op de rol van de nieuw opkomende markten en multilaterale instellingen.

Tot slot, en steeds rekening houdend met elk van de elementen die het concept complexe kwetsbaarheid vormgeven, worden enkele conclusies gepresenteerd over de ervaring van Uruguay als kleinste van de drie landen. Ten aanzien van de transmissie van de crisis laat dit proefschrift zien dat de krimp van de handel en de economie later optrad in Uruguay, maar in dit land ook het sterkst was. Het toont aan dat zelfs de meest solide economische fundamenten niet genoeg waren om een harde landing te voorkomen. Bovendien werd het land ondanks dat de gouden standaard werd verlaten toch beïnvloed door het denken over een vaste koppeling van de geldhoeveelheid aan goudreserves. Dit beperkte de rol voor het monetaire beleid. Afgezien van deviezencontroles en opschorting van de aflossing van buitenlandse schulden ontbrak het de overheid ook aan de corrigerende beleidsinstrumenten waarover Argentinië of Brazilië wel beschikten om de cyclus in de belangrijkste economische sectoren te verzachten. Voor grote of zelfs regionale machten vormde Uruguay geen prioriteit, waardoor het er al evenmin in slaagde om in economisch slechte tijden betere markttoegang voor zijn belangrijke exportproducten uit te onderhandelen. En ten slotte slaagde Uruguay ondanks zijn strategische positie in een semi-perifeer gebied er minder goed in zijn hiërarchische positie in het wereldsysteem te verbeteren, bijvoorbeeld ten opzichte van Brazilië. Deze factoren leiden tot de conclusie dat hoewel Uruguay beschikte over een belangrijke voorraad buitenlandse reserves, de overheidsfinanciën a priori minder afhankelijk waren van invoerheffingen en de concentratie van de uitvoer in vergelijking met de buurlanden niet het hoogst lag, het toch het meest kwetsbaar was volgens de maatstaven van het concept complexe kwetsbaarheid dat in dit proefschrift wordt gehanteerd. Hiermee bevestigt het onderzoek de hypothese van de auteurs.